

Vragenboekje

Als bij een vraag een verklaring of uitleg gevraagd wordt, worden aan het antwoord geen punten toegekend als deze verklaring of uitleg ontbreekt.

**Dit examen bestaat uit 24 vragen en een vertaalopdracht.
Voor elk vraagnummer is aangegeven hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.**

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Tekst 1

- 2p **1** Regel 1 Ὡ κοινὸν ἀντάδελφον Ἰσμήνης κάρα
Leg uit dat de hier gebruikte adiectiva nauw verband houden met het belangrijkste motief voor Antigone's handelen in deze tragedie.

Vergelijk regel 2–3 van tekst 1 met de onderstaande woorden van het koor (*Antigone*, 593–598):

„Ik zie hoe vanaf het eerste begin de kinderen en kindskinderen van Labdakos keer op keer door ellende worden getroffen.

Geen enkele generatie verlost dit geslacht; het kent geen bevrijding.

Nee, een god slaat het telkens weer neer.”

Zowel Antigone als het koor doen uitspraken over de rampen die het huis van Labdakos treffen.

- 2p **2** Op welke twee punten stemmen hun uitspraken overeen? Beantwoord de vraag in het Nederlands.

Regel 7 πανδήμῳ πόλει

Ondanks deze woorden is de verordening in de ogen van Antigone speciaal voor haar en haar zus bedoeld.

- 1p **3** Citeer uit regel 23–38 het Griekse tekstelement waaruit dat blijkt.

- 1p **4** Op wie doelt Antigone in het bijzonder met τοὺς φίλους in regel 10?

Regel 7–17 bevat informatie over drie gebeurtenissen die direct aan de handeling van het stuk zelf vooraf zijn gegaan.

- 2p **5** Welke drie gebeurtenissen zijn dat? Beantwoord de vraag in het Nederlands.

- 2p **6** Citeer uit regel 26–36 twee Griekse tekstelementen die sarcastisch bedoeld zijn.

In regel 49–57 geeft Ismene een opsomming van de ellende die haar familie is overkomen. Beschrijf de toedracht van de door Ismene genoemde gebeurtenissen. Beperk je tot de informatie in regel 49–57.

- 2p **7** Citeer uit regel 49–57 de Griekse woorden die de overgangen in de opsomming van de gebeurtenissen markeren.

In regel 61–64 benadrukt Ismene dat zij en haar zus in dezelfde positie verkeren.

- 2p **9** Op welke twee aspecten wijst zij en welke conclusie verbindt zij aan ieder aspect afzonderlijk? Beantwoord de vraag in het Nederlands.

Regel 60 ψῆφον

- 2p **10** Citeer uit regel 39–48 de twee Griekse tekstelementen waarmee Ismene op dit ψῆφον doelt.

In regel 58–68 spreekt Ismene over personen in het algemeen, terwijl zij doelt op de persoon van Kreoon.

- 3p **11** Citeer uit regel 58–68 de vier Griekse tekstelementen waarmee Ismene op Kreoon doelt.

Ismene doet in regel 49–68 herhaaldelijk een beroep op het gezonde verstand van Antigone.

- 3p **12** Citeer uit regel 49–68 drie Griekse tekstelementen waaruit dat blijkt.

Ismene erkent in regel 65–67 dat haar gedrag niet juist is.

- 2p **13** Citeer uit regel 39–48 het Griekse woord waarmee Antigone een dergelijk gedrag heeft aangeduid.

Ismene richt zich naar de bevelen van de gezagsdragers. Antigone is van mening dat zij zich moet laten leiden door hogere waarden.

- 2p 14 Citeer uit regel 69–77 de twee Griekse tekstelementen waarmee die waarden worden aangeduid.

Om haar handelwijze te verdedigen beroept Ismene zich herhaaldelijk op overmacht, bijvoorbeeld in regel 66.

- 2p 15 Citeer uit regel 69–98 het Griekse tekstelement waarmee Antigone laat blijken dat zij dit beschouwt als een uitvlucht.

Regel 72 καλόν μοι θανεῖν.

Deze woorden zijn een reactie op een eerdere uitspraak van Ismene in regel 49–68.

- 1p 16 Citeer deze uitspraak in het Grieks.

In regel 93–97 gebruikt Antigone tweemaal een woord dat past bij het standpunt van Ismene.

- 2p 17 Citeer deze twee afzonderlijke woorden en leg van beide uit waarom ze niet in de gedachtengang van Antigone zelf passen.

Algemeen

- 1p 18 Wat verstaat Aristoteles onder περιπέτεια?

Het is omstreden of er in de Antigone van Sophokles een περιπέτεια voorkomt.

- 2p 19 Welk moment in de Antigone zou kunnen worden aangemerkt als een περιπέτεια voor de persoon van Kreoon?

Tekst 2

- 2p 20 Wat is toneeltechnisch het opmerkelijke verschil tussen tekst 1 en tekst 2? Ga in je antwoord in op de beide teksten.

- 2p 21 In welk opzicht stelt Brecht de historische situatie anders voor dan Sophokles dit in zijn stuk doet? Ga in je antwoord in op de beide teksten.

Regel 3–4 de stof van het gedicht die de oorspronkelijke toeschouwers innig vertrouwd was.

- 2p 22 Is deze uitspraak juist? Licht je antwoord toe.

Tekst 3

- 2p 23 Zou Sophokles' Antigone het eens kunnen zijn met het standpunt van I. Berlin? Licht je antwoord toe. Gebruik niet meer dan 25 woorden.

- 2p 24 ■ Wie van de onderstaande personen verdedigt in de Antigone van Sophokles het in tekst 3 naar voren gebrachte standpunt? Geef tevens aan op welk moment in het stuk dat gebeurt.

- A Antigone
- B Haimoon
- C Kreoon
- D Teiresias.

Let op: de vertaalopdracht van dit examen staat op de volgende pagina.

Tekst 4

Bestudeer tekst 4 met de inleiding en de aantekeningen

45p Vertaal regel 68 t/m 85.

Einde